

<p>הנחיית פרקליט המדינה מספר 1.12 – טיפול ומעקב על תיקי חקירה פתוחים נגד חשודים בעבירת רצח</p>	<p>הנחיות פרקליט המדינה</p>
<p>ז' תשרי התשע"ז, 9 אוקטובר 2016</p>	

1.12 - טיפול ומעקב על תיקי חקירה פתוחים נגד חשודים בעבירת רצח

מטרתה של הנחיה זו היא לקבוע כללים לטיפול ומעקב בתיקי רצח פתוחים שאינם מפוענחים בעניינם של חשודים בעבירות אלו.

כללי:

1. עבירות הרצח הן מהחמורות שבעבירות הפליליות. כיוון שכך, קיים אינטרס ציבורי מובהק בפיענוח של תיקים אלו ומיצוי הדין כנגד מבצעהן.
2. בשל אינטרס ציבורי זה, ועל פי הפרקטיקה הנוהגת, תיקי חקירה בעבירות רצח נותרים פתוחים ומוגדרים במשטרת ישראל כ"סטטוס פתוח" גם כאשר המקרה אינו מפוענח, וזאת עד לתום תקופת ההתיישנות¹.
3. לעתים, במהלך החקירה, נחקר אדם כחשוד אך לא מתגבשות די ראיות המאפשרות הגשת כתב אישום נגדו.
4. במצב דברים זה, אל מול האינטרס הציבורי שבהותרת תיק החקירה פתוח, עומדת זכותו של אדם שנחקר כחשוד שהתיק נגדו ייסגר בפרק זמן סביר, וזאת כל עוד לא נמצאה מניעה ממשית לכך. זאת ככלל, וביתר שאת בעבירת רצח.
5. מטרתה של הנחיה זו היא להתוות את דרך ואופן הטיפול והמעקב בתיקי רצח שאינם מפוענחים הן בהיבט של תיק החקירה והן בעניינם של חשודים ספציפיים שלא התגבשה נגדם תשתית ראייתית מספקת לצורך העמדתם לדין.
6. הנחיה זו חלה על חשוד שנחקר באזהרה והתיק בעניינו הועבר מהמשטרה לפרקליטות. במצב דברים זה, יפתח תיק בפרקליטות ויתקיימו פיקוח ומעקב כמפורט בהנחיה זו.

¹ יודגש כי על פי סעיף 9(ג) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 אם בוצעה חקירה במהלך התקופה שטרם התיישנות יתחיל מניין תקופת ההתיישנות מיום ההליך האחרון בחקירה. יצוין עוד כי ביום 23.6.2016 הופץ תזכיר של משרד המשפטים המציע כליל לבטל את תקופת ההתיישנות בעבירת רצח.

7. יובהר כי הנחיה זו חלה רק על תיקים פתוחים נגד חשודים ספציפיים, ולא על תיקי חקירה פתוחים שאין בהם חשוד, לגביהם עצם הותרת התיק פתוח לא כרוכה בפגיעה בחשוד.

התווית מדיניות התביעה:

8. להלן תפורט מדיניות התביעה לעניין סגירת תיקי חקירה נגד חשודים בעבירות רצח שהועברו על ידי המשטרה לפרקליטות:

(א) נחקר חשוד באזהרה ונמצא כי יש מקום לסגור את התיק נגד החשוד בעילה של חוסר אשמה או חוסר ראיות מספיקות ייעשה כן, וזאת בסמוך ככל הניתן למועד קבלת ההחלטה.

(ב) נחקר חשוד באזהרה והוחלט שאין מקום לסגור את התיק נגדו, וכי יש להמשיך בחקירה, יקיים פרקליט המחוז ישיבת עבודה עם היחידה החוקרת הרלוונטית (להלן: ישיבת סטטוס), **לאחר שנה – לכל היותר - ממועד העברת התיק לפרקליטות, או ממועד החזרתו למשטרה** להמשיך החקירה, כדי לבחון האם חלה התקדמות בחקירה והאם קיימת הצדקה להמשך הותרת התיק פתוח נגד החשוד. היה והתיק לא נסגר לאחר הישיבה, תקוים ישיבת סטטוס נוספת בתיק, לאותה מטרה, לפחות אחת לשנה.

(ג) פרקליט המחוז, או, מי מטעמו יערוך תרשומת בתיק הפרקליטות בדבר ההחלטה על אופן המשך הטיפול בתיק.

(ד) במקרים בהם התיק פתוח נגד מספר חשודים, יחליט פרקליט המחוז במסגרת ישיבת הסטטוס, האם יש להשאיר את התיק פתוח נגד כלל החשודים או רק נגד מקצתם. ככל שפרקליט מחוז יחליט לסגור את התיק נגד חלק מהחשודים, התיק יישאר פתוח נגד יתר החשודים והחקירה לגביהם תמשיך להתבצע, זאת עד שהמקרה יפוענח, או עד תום תקופת ההתיישנות או עד להחלטה על סגירת התיק נגד יתר החשודים בהתאם לשיקולים המפורטים בהנחיה זו.

(ה) בכל ישיבת סטטוס, תיערך תרשומת מסודרת בכתב שתתויק בתיק הפרקליטות אודות הישיבה, משתתפיה וההחלטות שנתקבלו בה. כמו כן, וכל עוד לא הוחלט לסגור את התיק, יירשם עדכון אודות המועד הבא שבמסגרתו תתקיים ישיבת סטטוס.

(ו) אחת לשנה קלנדרית, סמוך לאחר תום השנה, יעביר פרקליט המחוז דיווח ללשכת פרקליט המדינה אודות תיקי הרצח שנפתחו בלשכתו ועודם פתוחים, משום שטרם

פוענחו. העדכון יכלול סיכום קצר אודות האירוע, האם נעצרו חשודים, הפעולות העיקריות שבוצעו בתיק, מספר ישיבות הסטטוס שנערכו על התיק, ועדכון אודות מצב החקירה נכון ליום העברת העדכון.

שיקולים לסגירת התיק נגד החשודים בביצוע הרצח:

9. ככלל, בשל חומרתן היתרה של עבירות הרצח, והאינטרס הציבורי המובהק שבפענוח ובמיצוי הדין עם מבצעייהם, כמפורט לעיל, נמצא כי קיים חשד סביר נגד חשוד מסוים, הרי שאף אם הראיות אינן מקימות סיכוי סביר להרשעה, יהווה הדבר שיקול תומך בהותרת התיק נגד החשוד פתוח, והכל בהתאם לשיקולים רלוונטיים כפי שיפורטו להלן (אין מדובר ברשימה ממצה):

(1) עוצמת הראיות העומדות נגד החשוד- ככל שעוצמת הראיות חזקה יותר, כך יגבר האינטרס בהשאת התיק פתוח;

(2) קיומן של פעולות חקירה שנעשו במהלך התקופה שחלפה מעת שהתיק הוחזר מהפרקליטות למשטרה או מעת ישיבת הסטטוס האחרונה- עד למועד הישיבה הנוכחית;

(3) פעולות חקירה צפויות – ככל שקיים צפי לביצוע פעולות חקירה שעשויות להיות אפקטיביות ולהוביל להתקדמות בחקירה - כך תגבר ההצדקה להותיר את התיק פתוח;

(4) קיומה של הסתברות קונקרטיה להתפתחות חקירתית;

(5) קיומו של מידע חסוי / לא קביל, איכותי וערכי, הקושר את החשוד לביצוע העבירה בהסתברות גבוהה. במצב דברים זה, יגבר המשקל שיש ליתן לאינטרס הציבורי להותרת התיק פתוח על פני האינטרס של החשוד שהתיק נגדו ייסגר;

(6) במצב שבו תיק החקירה הועבר מיחידה אחת ליחידה אחרת לצורך קידום החקירה או בחינתו מחדש- יגבר המשקל שיש ליתן לאינטרס הציבורי בהשאת התיק פתוח;

(7) אם החשוד פעל למנוע או לשבש את החקירה נגדו, כדוגמת הימלטותו מהחקירה או ביצוע פעולות שיבוש שתכליתן לפגוע בחקירה – יהווה הדבר שיקול להשאת התיק פתוח;

(8) שמר החשוד על זכות השתיקה בחקירתו ונמנע מלספק כל גרסה ביחס לחשדות נגדו, יהווה הדבר שיקול תומך נוסף בהותרת התיק פתוח; אכן, לחשוד יש זכות שתיקה, אולם כאשר החשוד נמנע מלמסור כל גרסה, פוחת המשקל שיש ליתן לאינטרס האישי שלו בסגירת התיק, ביחס לאינטרס הציבורי שבהותרת התיק פתוח.

10. יובהר כי ככל שהזמן שחלף מעת חקירתו של החשוד באזהרה ארוך יותר, כך יפחת המשקל שיינתן לשיקולים המפורטים להלן להותרת תיק החקירה נגד החשוד פתוח.
11. הותרת תיק חקירה פתוח נגד חשוד לתקופה ארוכה מחמש שנים מעת קליטת התיק בפרקליטות מחייבת קבלת אישורו של המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים), שיינתן לפחות אחת לשנתיים.
12. אין באמור בהנחיה זו כדי למנוע או להגביל את רשויות האכיפה מלהורות על פתיחת תיק חקירה שנסגר, ככל שנמצאה הצדקה לכך.
13. יובהר כי מטרת הנחיה זו היא להבטיח מעקב וטיפול מיטבי בתיקים הנדונים, ואין לראות באמור בה, לכשעצמה, כמקור חבות שבדין המוטלת על התביעה.